Qorti tal-Magistrati (Malta)
Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Claire L Stafrace Zammit B.A. LL.D.

Il-Pulizija
[Spettur Maurice Curmi]

vs

Martin Gerald Gatt

Kumpilazzjoni Numru: 256/15

Illum, 17 ta' Ottubru, 2016

Il-Qorti,

Rat l-akkuza migjuba kontra l-imsemmi Martin Gerald Gatt detentur tal-karta tal-identita` numru 330269M.

Akkuzat talli:

> Fi Frar 2015, u fix-xhur ta' qabel f'dawn il-Gzejjer, b'diversi atti maghmulin fi zminijiet differenti, izda li jiksru l-istess disposizzjonjiet tal-ligi u li gew maghmula b'rizoluzzjoni wahda, irrenda ruhu komplici ma' persuna jew persuni ohra fir-reati ta' frodi u approprjazzjoni indebtia`, billi xi mod, xjtentement ghen jew assista lill-awtur jew awturi tar-reati, fl-atti li bihom id-delitt gie ppreparat jew ikkunsmat u cioe` billi ghamel uzu ta' ismijiet foloz jew ta' kwalifiki foloz. jew billi nqeda b'qerq iehor, ingann, jew billi wara haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz jew ta' hila, setgha fuq haddiehor jew ta' krediti mmaginarji, jew sabiex iqanqal tama jew biza' dwar grajja kimerika ghamel qlilegh ta' aktar minn hames mitt Ewro (€500), ghad-dannu tas-segwenti persuni; Yanika Cuschieri, Kurt Lanzon, Cherese Azzopardi, Jette Jensen, Marisa Chricop, Sabri Said Zaki Nafadi, Fatima Elkafi Muvaney u Grigore Alexandru, ai termini tal-Artikoli 18, 42, 308, 309 u 310 tal-Kodici Kriminali, Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

U aktar talli fl-istess zmien, lok u cirkostanzi approprja ruhu, billi dawwar bi profitt ghalih jew ghal persuna ohra, minn haga ta' haddiehor li kienet giet fdata jew ikkunsinnjata lilu taht titolu illi jgib mieghu l-obbligu tar-radd tal-haga jew li jsir uzu minnha specifikat u cioe` is-somma ta' aktar minn hames mitt Ewro (€500), ghad-dannu ta' Yanika Cuschieri, Kurt Lanzon, Cherese Elkafi Mulvaney u Grigore Alexandru, ai termini tal-Artikoli 293 u 294 tal-Kodici Kriminali, Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Talli fl-istess zmien, lok u cirkostanzi, ikkometta t-tali reati, filwaqt li kien ufficjal pubbliku, u cioe` membru tal-korp tal-pulizija bin-numru 473, b'hekk sar hati ta' reat/i li huwa kellu jissorvelja biex ma jisrx/ux jew minhabba l-kariga tieghu kellu id-dmir li jimpedixxi, ai termini tal-Artikolu 141 tal-Kodici Kriminali, Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat it-talba tal-prosekuzzjoni sabiex barra milli tapplika l-piena skont il-Ligi, tordna lill-imputat sabiex ihallas l-ispejjez li ghandhom x'jaqsmu mal-hatra tal-esperti, ai termini tal-Artikoli 532A, 532B u 533 tal-Kodici Kriminali, Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

Rat il-fedina tal-imputat li hija wahda netta;

Rat l-ezami tal-imputat li wiegeb mhux hati tal-akkuzi kif dedotti kontrih;

Rat in-nota tal-Avukat Generali datata wiehed u ghoxrin (21) ta' Lulju elfejn u hmistax (2015) fejn intalab li din il-Qorti ssib htija taht is-segwenti Artikoli tal-Ligi:

- Fl-Artikolu 42 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikolu 308, 309 u 310(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikolu 293u 294 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikolu 141 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- Fl-Artikoli 17, 18, 31 u 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat illi l-imputat ma kellux oggezzjoni li din il-Qorti tisma' u tiddeciedi dawn il-proceduri bhala proceduri sommarji;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Illi dawn il-proceduri jittrattaw fuq allegat frodi mill-imputat li inghad li flimkien ma' certa Annabelle Camilleri Monreal (li ghaddiet proceduri separati u li ghadhom sub judice) iffrodaw numru ta' nies meta kienu jikrulhom xi appartamenti biex imbaghad dawn ma jimmaterjalizzawx u l-flus li kienu diga` ghaddew lilhom jibqghu ghandhom.

Il-Qorti setghet tisma x-xhieda ta' dawn in-nies fosthom ta' Kurt Lanzon, Yanika Cuschieri, Cherise Azzopardi Calleja, Marisa Chircop, Jette Jensen, Fatma Elkafi Mulvaney, Sabri Said Zaki Nafadi, Janet Solders u Grigore Alexandru.

Dawn kollha xehdu fuq l-involviment tal-imputat meta marru biex jikri l-appartamenti izda pero` illi dan kien qieghed jagixxi ta' intermedjarju ghal certa Annabelle Monreal li din kellha c-cwievet tal-appartamenti in kwistjoni u

kienet dejjem hi illi kienet tiftah dawn l-appartamenti u li tiehu finalment id-depoziti ta' tali kirjiet. Kollha ukoll iddeskrivew *modus operandi* kostanti fejn Anabelle Monreal kienet tikkordina kollox imbaghad meta jsir il-ftehim, din kienet titlob ghall-hlas tad-depozitu u quddiem il-klijenti kienet taghti sehem l-imputat li kien ghamilha ta' agent li normalment kien ikun ta' mitejn ewro (€200).

Mix-xhieda ta' **Cherise Azzopardi Calleja** hareg ukoll illi wara li nqalghu il-problemi bl-appartament u inghata d-depozitu, hi cemplet lil Martin biex tiehu s-sodisfazzjon ghaliex hu kien l-agent u hu qallha li ma kien jaf b'xejn u li ma kellux kuntatti ma' Annabelle. Illi meta x-xhud cemplet lil Annabelle sussegwentement, din kienet urtata illi x-xhud kienet cemplet lil Martin u qaltilha li darb'ohra ma messhiex iccempillu.

Mix-xhieda ta' **Janet Solders** per ezempju hareg illi din habiba hafna tal-imputat u s-siehba tieghu u wara li Martin sabilha appartament tramite Annabelle, din xorta wahda ingidmet u nghatat appartament mhux kif pattwit u ghalhekk kellha tohrog u tmur tghix mal-imputat u mas-siehba tieghu Casey.

Mix-xhieda ta' **John Bonaci** hareg illi Annabelle Monreal kienet avvicinatu sabiex ihallilha xi appartamenti li kellu sabiex tikrihomlu bhala agent. Illi dan jghid illi din bdiet thawwad fil-kirjiet billi lil wiehed kienet tikrilu ghal tant zmien u lil xi hadd iehor kienet tikrilu ghal perjodu iehor li kien jahbat mal-perjodu tal-

klijent ta' qabel bil-konsegwenza illi t-tieni wiehed li jidhol kien isib lil dak ta' qablu. Hija kienet ukoll zammet xi kirjiet u ma hallsithomx lix-xhud. Bonaci xehed ukoll illi huwa qatt ma ra jew sema' bl-imputat u hu dejjem kellu x'jaqsam ma' Annabelle.

L-istess haga xehed **Austin Muscat Scerri** illi bhax-xhud ta' qablu avvicinatu Annabel Monreal sabiex tikrilu appartamenti li ghandu u bl-istess *modus operandi* hija ffrodatu. Izda huwa la gharaf jew sema' bl-imputat f'dawn it-tranzazzjonijiet.

<u>KOSTATAZZJONIJIET LEGALI</u>

Illi l-Artikolu 308 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi testwalment:

> ***"Kull min, b'mezzi kontra l-ligi, jew billi jaghmel uzu ta ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi jinqeda b'qerq iehor, ingann, jew billi juri haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz, jew ta' hila, setgha fuq haddiehor, jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex iqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika, jaghmel qliegh bi hsara ta' haddiehor . . . ".***

Illi l-gurisprudenza nostrana dejjem kienet illi sabiex tissussisti r-reat ta' truffa mhix bizzejjed is-semplici gidba, izda hu necessarju u essenzjali li jkun hemm ukoll l-apparat estern li jaghti fidi u kredibbilita` lil dik il-gidba.

Fil-fatt, fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell bl-ismijiet **<u>Pulizija v. George Manicolo (deciza 31 ta' Lulju 1998 Onor P. Vella)</u>** intqal hekk:

> ***"Dan l-att estern jista' jiehu diversi forom, kultant anke atti teatrali. Irid ikun att, jew atti, li jimpressjonaw bniedem ta' intelligenza u prudenza ordinarja u normali, ghandhom ikunu atti frawdolenti li necessarjament iqajjmu sentiment kif hemm indikati fl-Artikolu 308 hawn fuq citat. Irid ikun hemm il messa in xena, u ghalhekk, kif intqal, il-gideb wahedhom mhumiex sufficjenti. Iridu jkunu atti, inkluz kliem helu u perswassiv, li jwasslu lil xi hadd jemmen fl-ezistenza ta' xi haga msemmija mill-frodatur, liema haga, in realta', ma tezistix. Minbarra l-gideb ghalhekk, irid ikun hemm l-ingann, ir-raggiri jew is-simulazzjoni li jwasslu sabiex il-vittma jemmen jew ikollu fidi f'dak li qed jigi lilu mwieghed mill-frodatur. Dan l-ingann, ghalhekk, ghandu ikun akkumpanjat b'artifizji kwazi teatrali u mhux semplicement weghdiet, promessi u kliem semplici. Dan hu element ferm importanti fir-reat ta' frodi. Biex ikun hemm dawn l-artifizji, mhux bizzejjed il-kliem wahdu, izda dan il-kliem ghandu jkun elokwenti, studjat u perswassiv; ma dan it-tip ta' kliem ghandu jkun hemm xi haga esterna li apparentement tikkonferma u tipprova l-fatti assenti, cjoe' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjoni menzjoniera tal-frodatur.***
>
> ***Din il-messa in xena hi maghmula minn dawn l-artifizji jew raggiri idonei li jinducu u fil-fatt ikunu inducew lill-vittma fi zball u li bhala rizultat ta' dan l-izball, il-vittma taghmel jew tonqos li taghmel xi haga li ggibilha telf patrimonjali bil-korrispondent qligh ghall-agent frodatur."***

Illi f'sentenza fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs. Charles Zarb</u>** moghtija fit-22 ta' Frar 1993, il-Qorti tal-Appelli Kriminali ghamlet esposizzjoni ferm preciza, studjata u dettaljata ghar-rigward ta' l-elementi ta' dana r-reat. Il-Qorti bdiet sabiex esprimiet ruhha b'dan il-mod ghar-rigward ta' dana r-reat fejn qalet:

> ***"Id-delitt tat-truffa huwa l-iprem fost il-kwalitajiet ta' serq inproprji u hu dak li fl-iskola u fil-legislazzjoni Rumana kien maghruf bhala steljolat u li jikkorrispondi ezattament ghat-truffa tal-Codice Sardo, ghal frodi tal-Kodici Toskan, ghal Engano jew Estafa fil-kodici Spanjol, ghal Bulra f'dak Portugiz, u ghal Esroquerie fil-Kodici Franciz. […] Id-disposizzjonijiet tal-Kodici taghna kienu gew mehuda minn Sir Adriano Dingli mill-paragrafu 5 ta' l-artikolu 430 tal-Kodici delle Due Sicilie li hu identiku hlief ghal xi kelmiet insinjifikanti ghal Kodici Franciz (Artikolu 405) avolja dan, il-Kodici***

delle Due Sicile, it-truffa kien sejhilha Frodi […]. Skond gurisprudenza kostanti, l-ingredjenti ta' l-element materjali ta' dan id-delitt ta' truffa, huma dawn li gejjin. Fl-ewwel lok bhala suggett attiv ta' dan id-delitt jista' ikun kulhadd. Fit-tieni lok il-Legislatur, aktar mill-interess socjali tal-fiducja reciproka fir-rapport patrimonjali individwali, hawn qed jittutela l-interess pubbliku li jimpedixxi l-uzu ta' l-ingann u tar-raggieri li jinducu bniedem jiddisponi minn gid li fil-kors normali tan-negozju ma kienx jaghmel. Fit-tielet lok hemm l-element materjali tat-truffa u jikkommetti d-delitt tat-truffa kull min: (a) b'mezzi kontra l-ligi, jew (b) billi jaghmel uzu minn ismijiet foloz jew (c) ta' kwalifiki foloz jew (d) billi jinqeda b'qerq iehor u (e) ingann jew 11 (f) billi juri haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen lezistenza ta' intraprizi foloz, (g) jew ta' hila; (h) setgha fuq haddiehor jew (i) ta' krediti immaginarji jew (j) sabiex iqanqal tama jew biza dwar xi grajja kimerika, jaghmel qliegh bi hsara ta' haddiehor. [...H]u necessarju biex ikun hemm ir-reat ta' truffa, li lmanuvri jridu jkunu ta' natura li jimpressjonaw bniedem ta' prudenza u sagacja ordinarja, li jridu jkunu frawdolenti u li hu necessarju li jkunu impjegati biex jipperswadu blassistenza ta' fatti li qajmu sentimenti kif hemm indikat filligi. […] Dwar l-artifizzji intqal mill-Qorti illi "hemm bzonn biex ikun reat taht l-Artikolu 308 illi l-kliem jkun akkumpanjat minn apparat estern li jsahhah il-kelma stess fil-menti ta' l-iffrodat. Din it-tezi hija dik accettata fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti anke kolleggjalment komposta fil-kawza Reg vs. Francesco Cachia e Charles Bech (03.01.1896 – Kollez.XV.350) li fiha intqal illi "quell'articolo non richiede solamente una asserzione mensioniera e falza, ma richiede inoltre che siano state impiegate, inganno, raggiro o simulazione, ed é necessario quindi che la falza asseriva sia accompagnata da qualche atto diretto a darla fede".

Illi fid-decizjoni fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs. Charles Zarb</u>** ikkwotata hawn fuq, il-Qorti tal-Appelli Kriminali ccitat lill-Imhallef Guzé Flores fejn qal illi:

"kif jidher mid-dicitura partikolari deskrittiva adoperata, hemm bzonn li tirrizulta materjalita' specifika li sservi ta' supstrat ghall-verosimiljanza tal-falsita' prospettata bhala vera u b'hekk bhala mezz ta' qerq. Ma huwiex bizzejjed ghal finijiet ta' dak l-artikolu affermazzjonijiet, luzingi, promessi, minghajr l-uzu ta' apparat estern li jirrivesti bi kredibilita' l-affermazzjonijiet menzjonjieri tal-frodatur. Il-ligi taghti protezzjoni specjali kontra l-ingann li jkun jirrivesti dik il-forma tipika, kwazi tejatrali, li tissupera il-kawtela ordinarja kontra s-semplici u luzingi, u li taghti li dawk l-esterjorita'

ta' verita' kif tirrendi lidea l-espressjoni felici fid-dritt Franciz mise-en-scene".

L-istess Imhallef Flores ikompli jghid li:

"….Kwantu jirrigwarda l-element formali, cioé kwantu jirrigwarda d-dolo ta' dan ir-reat ta' truffa, jinghad illi jrid jkun hemm qabel xejn l-intenzjoni tal-frodatur li jipprokura b'ingann l-konsenja tal-flus jew oggett li jkun fi profit ingust tieghu. L-ingustizzja tal-profitt tohrog mill-Artikolu 308 tal-Kodici Kriminali fejn il-kliem "bi hsara ta' haddiehor" ma jhallux dubbju dwar dan. Jigifieri biex ikun hemm l-element intenzjonali tar-reat ta' truffa, hemm bzonn li s-suggett attiv tar-reat fil-mument tal-konsumazzjoni tieghu ikun konxju ta' l-ingustizzja tal-profitt u b'dan il-mod il-legittima produttivita tal-profitt hija bizzejjed biex teskludi d-dolo."

Illi tenut kont ta' dak li nghad hawn fuq din il-Qorti thoss illi dawn ir-rekwiziti ma gewx sodisfatti mill-prosekuzzjoni ghaliex gialadarba l-imputat kien diga` maghruf li kien jaghmel tranzazzjonijiet bhala sensar u gialadarba ma hareg minn inkien illi l-imputat iffabbrika storja sabiex jiehu xi flus li wara kollox mill-provi hareg illi l-flus kienet tehodhom Annabelle u mhux hu u kullma kien jiehu l-imputat kienet is-senserija tieghu, mela l-elementi tar-reat ta' frodi ma gewx sodisfatti. Illi l-provi li ngabu kienu aktar jirrelataw fuq x'ghamlet l-istess Monreal u mhux x'ghamel l-imputat. L-unika haga li harget fuq l-imputat huwa li kien javvicina lill-klijenti ma' Annabelle bhala sensar, xi haga li giet ukoll ammessa minnu fix-xhieda tieghu quddiem din il-Qorti. Di piu` hareg ukoll mix-xhieda ta' John Bonaci u Austin Muscat Scerri illi kienet l-istess Annabelle li avvicinathom sabiex tibda tikrilhom l-appartamenti u l-Qorti hi fermament konvinta li din kienet tuza lill-imputat sabiex isibilha l-klijenti inkonxjament ta' kif kienet ser tittratthom. Fil-fatt l-imputat jghid fix-xhieda tieghu illi meta

ntebah x'kienet qed taghmel, kien hu stess li kien mar l-ghassa tal-pulizija sabiex jirraportahha. Sfortunatament ghalhekk dan kollu mhux bizzejjed sabiex jigi ppruvat il-*mens rea* necessarja ghar-reat ta' frodi.

Illi ghar-reat ta' approprjazzjoni indebita imsemmi fin-nota ta' rinviju tal-Avukat Generali qed jigi kkwotat l-Artikolu 309 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta li jghid hekk:

> ***"Kull min, bi hsara ta' haddiehor, jaghmel xi qligh iehor b'qerq, mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel ta' dan is-sub-titolu, jehel, meta jinstab hati, il-piena tkun ta' prigunerija minn xahrejn sa sentejn jew il-multa".***

Skond gurisprudenza kostanti w anke awturi tal-ligi, l-elementi ta' dan ir-reat ta' approrazzjoni indebita huma dawn li gejjin:

1. Illi l-pussess tal-haga jkun gie trasferit lis-suggett attiv tar-reat volontarjament mill-proprjetarju jew detentur, ikun min ikun. Jigi specifikat hawnhekk biex ma jkunx hemm ekwivocita`, li l-konsenja da parti tal-proprjetarju jew detentur lill-agent jew lis-suggett attiv tad-delitt, trid tkun maghmula con l'*animo di spostarsi del posesso*, ghax altrimenti jiffigura mhux ir-reat tal-approprazzjoni indebita, imma tas-serq.

2. Illi t-trasferiment tal-pussess ma jridx ukoll ikun jimporta t-trasferiment tad-dominju, cioe` tal-proprjeta` ghaliex f'dan il-kaz ma jiffigurax l-element tal-azzjoni indebita;

3.Illi l-oggett irid ikun mobbli;

4. Illi l-konsenjatarju in vjolazzjoni tal-kuntratt jaghmel tieghu il-haga, cioe` japproprja ruhu minnha jew ibieghha jew jiddistruggiha *a proprio comodo o vantaggio*; u

5. Irid ikun hemm wkoll l-intenzjoni tas-suggett attiv tar-reat li japproprja ruhu mill-oggett li jkun jaf li huwa ta' haddiehor u finalment xi awturi jsostnu wkoll li jrid ikun hemm id-dannu patrimonjali kawzat lill-proprjetarju li fil-konfront tieghu tkun saret l-approprazzjoni indebita.

Fuq dan il-punt din il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-hamsa (5) ta' Marzu, 1993 fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Ali Abdulla Bakush** fejn dik il-Qorti ddecidiet li ma tespandix fuq dan l-ahhar element ghaliex hemm teoriji li appena s-suggett attiv tar-reat idawwar bi profitt ghalih l-oggett, dan minnu nnifsu ikun jikkostitwixxi dannu patrimonjali. Hu x'hinu pero`, jidher car li l-kuncett kollu tal-approprjazzjoni indebita huwa koncepit mhux biss fuq l-abbuz ta' fiducja imma fuq il-fatt li persuna taghmel uzu bi profitt ghaliha minn oggett li jappartjeni lil haddiehor, liema haddiehor ikun fada dak l-oggett f'idejn is-suggett passiv f'wiehed mic-cirkostanzi li jikkontempla l-Artikolu 293 tal-Kodici Kriminali.

Ghaldqstant, b'approprazzjoni indebita wiehed jifhem li dik il-vjolazzjoni ta' dawn il-kuntratti li bbazati kif inhuma fuq il-fidjucja, jissejjah kuntratt fiducjarju u essenzjalment jikkonsisti fil-bidla tal-haga fdata ghal skop determinat.

Carrara fil-ktieb tieghu Diritto Penale (vol 4. para 284) li wkoll jissejjah dan r-reat truffa b'mod l-aktar sintetiku, jiddefinixxi dan ir-reat bhala:

> ***" la dolosa approprazione di una cosa altrui che si e' ricevuto del propretario per una convenzione non translattiva di domino e da uzo determinato."***

Essenzjalment ghalhekk l-approprazzjoni indebita ma hi xejn hlief; skont il-kliem tal-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Joseph Mifsud** (dec 2.12.1992); abbuz ta' fiducja li permezz tieghu wiehed jirrendi bi profitt ghalih haga li tkun giet konsenjata lilu jew fdata f'idejh b'att liberu u spontanju.

B'dan il-Qorti riedet tfisser li jrid ikun hemm konverzjoni tal-oggett fdat lilu u hemm din il-konverzjoni meta l-akkuzat ikun ircieva l-haga biex minnha jaghmel uzu determinat u minflok li jikkommettiha ghal beneficcju tieghu stess jew jiddisponi mill-haga kuntrarjament ghal pattijiet stipulati *in buona fede*.

Fil-fatt, **Luigi Maino** fil-ktieb tieghu Commento al Codice Penale Italiano Vol. V pg. 347 jghid li:

> ***"L'approprazione indebita si consuma col disporre delle cose contro la legge del patto stipulato a buona fede."***

Illi frankament din il-Qorti ma tistax tifhem kif bl-aktar tigbida tal-immaginazzjoni tista' tiffigura dan ir-reat ghaliex l-ebda wiehed mill-principji elenkati hawn fuq ma jinkwadra mal-fatti esposti f'dawn il-proceduri.

Ghal dawn il-motivi l-ebda wahda mill-akkuzi kif dedotti kontra l-imputat **Martin Gerald Gatt** ma gew ippruvati u ghalhekk din il-Qorti qed tilliberah minnhom.

Dr Claire L Stafrace Zammit B.A. LL.D.
Magistrat